

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ТУЫ
Жалпы техникалық шарттар**

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ФЛАГ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
Общие технические условия**

КР СТ 988-2007

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті
(Мемстандарт)**

Астана

РМК "ҚазСтИн" Павлодар филиалы
ТЕКСЕРІЛГЕН
«13 » май 2008 ж.
АТӘ Кусалинов О.С. 100%

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТИК СТАНДАРТЫ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТИК ТУЫ

Жалпы техникалық шарттар

КР СТ 988-2007

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы Индустрія және сауда министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті
(Мемстандарт)**

Астана

Алғысөз

1 Қазақстан стандарттау және сертификаттау институты» республикалық мемлекеттік кәсіпорны («ҚазСТIn»), Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Тұнының авторы, Қазақстан Республикасының Жеңіл енеркесібі кәсіпорындарының қоғамдастыры, «Сымбат» Сән Академиясы» ЖАҚ, «ДӘУІР» Республикалық полиграфиялық баспа кешені, «БАЛАЛАЛАР ӘДЕБИЕТІ» баспасы, «Алматықалабезендіру» АҚ, «Абузяров» ЖК ӘЗІРЛЕП ЕҢГІЗДІ

2 Қазақстан Республикасы Индустрія және сауда министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті төрағасының 2007 жылғы 19 қазандагы № 578 бүйрүғымен **БЕКІТІЛПП ҚОЛДАНЫСҚА ЕҢГІЗІЛДІ**

**3 БІРІНШІ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢДІЛІГІ**

**2012 жылы
5 жыл**

4 Осы стандартта

«Қазақстан Республикасының мемлекеттік нышандары туралы» 4.06.2007 ж. № 258-III КРЗ Қазақстан Республикасының Конституциялық Заңының,

«Лицензиялау туралы» 11.01.2007 ж. № 214 - III КРЗ Қазақстан Республикасы Заңының,

«Техникалық реттеу туралы» 09.11.2004 жылғы № 603-II КРЗ Қазақстан Республикасы Заңының нормалары жүзеге асырылды

5 КР СТ 988-96 «Қазақстан Республикасының мемлекеттік туы. Техникалық шарттар» ОРНЫНА ЕҢГІЗІЛДІ

Осы стандарттың өзгертулупері туралы ақпарат жыл сайын басылып шыгарылатын «Стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттар» ақпараттық сілтемесінде, ал өзгертулер мен түзетулер мәтіні — ай сайын басылып шыгарылатын «Стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттар» ақпараттық сілтемелерінде жарияланады. Осы стандарттың қайта қараган (өзгерткен, ауыстырылған) немесе жойған жағдайда тиісті ақпарат «Стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттар» ақпараттық сілтемелерінде жарияланады.

Осы стандарт Қазақстан Республикасы Индустрія және сауда министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитетінің рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толықтай немесе бөлшектеп басылып шыгарыла, көбейтіле және таратыла алмайды

Мазмұны

1	Қолданылу саласы	1
2	Нормативтік сілтемелер	1
3	Жалпы техникалық талаптар	2
	3.2 Негізгі көрсеткіштері және сипаттамалар	3
	3.3 Шикізатқа, материалдарға қойылатын талаптар	6
	3.4 Таңбалдау	6
	3.5 Буып-тую	7
4	Қабылдау ережелері	7
5	Бақылау әдістері	7
6	Тасымалдау және сактау	8
7	Дайындаушы кепілдіктері	8
	А қосымшасы (міндетті). Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Тұындаушылықтың негізгі элементтерінің сұлбалық бейнелері мен әріптік белгілері. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Тұындаушылықтың негізгі өлшемдері	9
	Б қосымшасы (міндетті). Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Тұындаушылықтың қалықтарап ұшқан қыран элементтерінің сұлбалық бейнесі мен негізгі өлшемдері	11
	В қосымшасы (міндетті). Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Тұындаушылықтың ұлттық өнергінің сұлбалық бейнесі мен өлшемдері	12
	Г қосымшасы (міндетті). Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Тұындаушылықтың сабындағы ұштықтың сұлбалық бейнесі мен өлшемдері	13
	Косымша (анықтамалық). Библиография	14

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ТУЫ****Жалпы техникалық шарттар****Енгізілген күні 2008.04.01.****1 Қолданыту саласы****Осы стандарт:**

- Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтанбасына тарапады (бұдан әрі – Мемлекеттік ту, ту) және оның дайындалуына жалпы техникалық шарттарды белгілейді;
- Мемлекеттік тудын немесе оның символикасы элементтерінің бейнесі түсірілген материалдық объектіге тарапады.

Мемлекеттік туды қолдану, оның бейнесін немесе оның символикасының элементтерін материалдық объектілерде орналастыру [1] тармакка сәйкес жүзеге асырылады. Мемлекеттік туды және оның бейнесі түсірілген материалдық объектілерді немесе оның символикасының элементтерін дайындау [2] сәйкес.

Стандарт ережелері Мемлекеттік Туды және оның бейнесі түсірілген материалдық объектілерді немесе оның символикасының элементтерін лицензиялау, дайындау және қолдану жөніндегі қызметті жүзеге асыратын занды және жеке тұлғаларға арналған.

Осы стандарттың талаптарын орындау Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігінің мүддесін қорғауды қамтамасын етеді.

2 Нормативтік сілтемелер**Осы стандартта мына стандарттарға сілтемелер пайдаланылды:**

КР СТ 4.3-2002 Өнімді әзірлеу және өндіріске кою жүйесі. Женіл өнеркәсібінің өнімі. Негізгі ережелер.

ГОСТ ИСО 105-D01 Тоқыма материалдар. D01 бөлік. Химиялық тазалау әсеріне бояудың тұрактылығын анықтау әдісі.

ГОСТ ИСО 105-E02 Тоқыма материалдар. Бояудың тұрактылығын анықтау. E02 бөлік. Теніз суының әсеріне бояудың тұрактылығын анықтау әдісі.

ГОСТ 3811 Тоқыма материалдар. Маталар, тоқылмаған мата және дара бұйымдар. Сызықтық ешкемдерін, сызықтық және беттік тығыздығын анықтау әдістері.

ГОСТ 3813 Тоқыма материалдар. Маталар мен дара бұйымдар. Созылу кезінде жыртылу сипаттамаларын анықтау әдістері.

ГОСТ 6309-93 Мақта және синтетикалық тігін жілтері. Техникалық шарттар.

ГОСТ 7000-80 Тоқыма материалдар. Бұып-тұю, таңбалашау, тасымалдау және сактау. Техникалық шарттар.

ГОСТ 9733.0-83 Тоқыма материалдар. Физика-химиялық әсерлерге бояудың тұрактылығын сынау әдістеріне койылатын жалпы талаптар.

ГОСТ 9733.1 Тоқыма материалдар. Жарыққа бояудың тұрактылығын сынау әдістері.

Ресми басылым

ГОСТ 9733.2 Токыма материалдар. Ауа-райы әсеріне бояудың тұрактылығын сынау әдістері.

ГОСТ 9733.3 Токыма материалдар. Жасанды жарыктандыру жағдайларында жарыкка бояудың тұрактылығын сынау әдістері.

ГОСТ 9733.4 Токыма материалдар. Жууға бояудың тұрактылығын сынау әдістері.

ГОСТ 9733.13 Токыма материалдар. Органикалық еріткіштерге бояудың тұрактылығын сынау әдістері.

ГОСТ 9733.27 Токыма материалдар. Үйкелуге бояудың тұрактылығын сынау әдістері.

ГОСТ 10581-91 Тігін бұйымдары. Таңбалай, буып-тую, тасымалдау және сактау.

ГОСТ 10681-75 Токыма материалдар. Кондиционирлеуге жыне сынамаларды сынауга арналған климаттық шарттар және оларды анықтау әдістері.

ГОСТ 12807 Тігін бұйымдары. Инешанышымды, тігімді және тігістерді жіктеу.

ГОСТ 16958-71 Токыма бұйымдар. Бұйымдарды күтүге арналған нышандар.

ГОСТ 18976 Токыма мatalар. Үйкелуге тұрактылықты анықтау әдісі.

ГОСТ 20566 Токыма мatalар мен дара бұйымдар. Қабылдау ережелері және сынамаларды іріктеу әдісі.

ГОСТ 22665 Таза жібектен жасалған тігін жілтері. Техникалық шарттар.

ГОСТ 23627 – 89 Токыма-галантереялық токытған, ерілген, иірілген, токытған, метражды және дара бұйымдар. Бояу тұрактылығының нормасы және оны анықтау әдісі.

Ескертпе - Осы стандартты пайдалану кезінде ағымдағы жылдың 1 кантарына құрастырылған «Стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттар» сілтемесі бойынша және ағымдағы жылда жарияланған тиісті ақпараттық сілтемелер бойынша сілтемелік стандарттардың қолданысын тексерген жөн. Күні көрсетілген сілтемелер үшін стандарттың осы басылымы, күні көрсетілмегендегі үшін - сонғы басылымы қолданылады. Егер стандарт ауыстырылмай жойылса, онда оған сілтеме берілген ереже бұл сілтемені қозғамайтын бөлікте қолданылады.

3 Жалпы техникалық шарттар

3.1 Мемлекеттік ту осы стандарттың, КР СТ 4.3 бойынша үлгі-этalonның, белгіленген тәртіpte бекітілген техникалық сипаттаманың және технологиялық тәртіптің талаптарына сәйкес дайындалуы керек.

3.1.1 Техникалық сипаттамада қолданылатын матаңың түрін, олардың үйкелуге тұрактылығының және жыртылуға тезімділігінің нормаларын, тудың дайындалу және кесіктерін өндеу әдісін (әдістерін), инешанышым санын, жілтердің тұрларі мен нөмірлерін, әрлеу тұрларын (болса), тігім аяғын бекіту тәсілдерін, пайдалану шарттарын, (ашық ауада, үй-жай ішінде), 3.2.5 сәйкес дайын ту бояуы тұрактылығының тобын, климаттық аумағына байланысты пайдалану жөніндегі ұсылыстарды көрсетеді.

3.1.2 Мұдделі тұлғалардың тапсырысы бойынша Мемлекеттік туды дайындау кезінде олармен қолданылатын материалдардың тұрларі келісіледі.

3.1.3 Мемлекеттік тудың немесе оның символикасы элементтерінің бейнесі түсірілген материалдық объектілер осы стандарттың және нақты материалдық объектінің нормативтік құжаттарына сәйкес болуы және олар дайындалатын техникалық және технологиялық құжаттарға сәйкес дайындалуы керек.

3.2 Мемлекеттік тудың негізгі көрсеткіштері мен сипаттамалары

3.2.1 Мемлекеттік ту-ортасында шұғылалы күн, оның астында қалықтал ұшкан қыран бейнеленген тік тұрышты көгілдір түсті мата. Тудың сабының тұсында ұлттық

өрнек тік жолақ түрінде нақышталған.

3.2.2 Тудың ені мен ұзындығының арақатынасы - 1:2.

3.2.3 Шұғылалы күннің, қыранның және ұлттық өрнек бейнеленген тік жолактың бейнесі алтын түсті болуы керек. Мемлекеттік тудың матасы – көгілтір түсті.

3.2.4 Мемлекеттік тудың түсі (мата мен символика элементтері) Түс атласына [3]: матаның көгілдір түсі- № 3125 У, шұғылалы күннің, қыранның, ұлттық өрнек бейнеленген тік жолактың түсі – № 102 У сәйкес болуы керек.

3.2.5 Ашық ауада пайдалануға арналған Мемлекеттік ту жыртылуға тәзімділігі және үйкелуге тұрактылығы бойынша жоғары сипаттамасы бар маталардан дайындалуы керек.

Ту бояуының тұрактылығы ГОСТ 23627 бойынша:

- ашық ауада пайдалануға арналған – «ерекше тәзімді» тобының нормаларына;

- ғимараттар мен үй-жайлардың ішінде пайдалануға арналған - «тәзімді» тобының нормаларына сәйкес болуға тиіс.

Дайын тулар жарық әсеріне, оның ішінде жасанды жарықтандыру жағдайларында; ая-райының, жуудың, құрғақ және ылғал үйкелістің; химиялық тазалаудың (органикалық еріткіштердің) әсеріне тәзімді болуы керек.

3.2.6 Ұзындығы бойынша Мемлекеттік тудың матасын пілү мата негізінде жүргізуі керек.

3.2.7 Ені 1,5 м дейін ту тұтас пішіліп дайындалады.

Ені 1,5 м артық туды ГОСТ 12807 бойынша бүктемелі тігіспен немесе сыдырма тігіспен тұға бойлай сырғылған екі-үш матадан дайындауга болады. Сонымен, А – В косымшаларына сәйкес жалпы түрі, бейнесі мен символикасы элементтерінің орналасуы сакталуы керек.

3.2.8 Тудағы шұғылалы күннің, қыранның, ұлттық өрнек бейнеленген жолактың бейнесін көшіріп көрсету: мөр, жібекбаспа, кесте, жасырма және осы стандарт талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ететін басқа тәсілдермен жүргізіледі.

3.2.9 Баспаның пайдаланылатын түрі жайылmasыз, дақтарсыз, бос жерлерсіз, ту матасының, шұғылалы күннің, қыранның, ұлттық өрнек бейнеленген жолактың толық бояулын қамтамасыз етуі керек.

Сурет анық, икемді, иілу кезінде жарықсық болуға тиіс. Баспа бояуының қабаты тәзімді (кубылмау) және суреттің барлық алаңы бойынша біркелкі түсірілуі керек.

Кестені пайдаланып туды дайындаған кезде шұғылалы күн, қыран және ұлттық өрнек бейнеленген тік жолақ тудын белгіленген түстік гаммасын қамтамасыз ететін алтын металданған жіппен немесе басқа материалдардан орындалуы керек.

Кестелі ту екі жағыда кестеленген екі маталардан дайындалады.

3.2.10 Ту матасының шеті ГОСТ 12807 бойынша ені 0,3-1,0 см, жабық қығы бар қайырылған тігіспен орындалуы керек.

Тігім тәзімді, тегіс болуы керек. Тігім ұшы 1,0 см кем емес ұзындықта кос кері тігіммен бекітілуі керек. Инешаншым жіллігі 5 см тігімге 15-20 кем емес болуы керек.

- Фабрикалық сапалы өндөлген жиегі болған кезде ту матасының шетін өндемесе де;

- өлшемі кішкене тулардың шетін өндөлген тігіспен, ал синтетикалық жіптерден - туларды ғимараттар мен үй-жайлардың ішінде пайдалану кезінде балқытумен өндеуге болады.

Тудың өндөлген жиектері тегіс, жыртықсыз және көрінетін ақауларсыз болуы керек.

3.2.11 Ту шикізат құрамы бойынша бірдей тудың матасы мен символикасының түсіне ұксас, сондай-ақ қатрон моножілтін арматураланған немесе түссіз тігін жіппен тігілуі керек.

Туды тігуте арналған жіп ылғалды өндеуден кейін матамен бірдей отыратын және

үзілуге төзімді болуга тиіс.

3.2.12 Тулар екі бекіту түрімен:

- сапқа қалта көмегімен;
- шкаторина көмегімен дайындалады.

3.2.12.1 Қалтасы мен шкаторинаны жабық қызығы бар тігіспен ту матасының сол жағына тігеді. Қалта ені 10 см аспауы, шкаторина ені -3 см көп емес болуы керек. Қалта немесе шкаторина қызығының қайырылған жерінің ені - 2 см болуы керек.

Қалта мен шкаторина ені Мемлекеттік тудың өлшеміне кірмейді. Қалта мен шкаторина жыртылуға, үйкелуге және түсінің төзімділігі бойынша ту матасына ұксас матадан дайындалады.

Тапсырыс берушінің (тұтынушының) талабы бойынша шкаторинасы бар туды синтетикалық жілтерден жасалған фалмен жынтықтайды. Фал ұзындығын тапсырыс берушімен (тұтынушымен) келіседі. Фал ұзыны балқытылуы керек.

3.2.12.2 Ту сабына пішіні мен өлшемі В қосымшасына сәйкес ұштық бекітіледі.

Саптың беті тегіс және ақауларсыз болуы керек. Саптың түсі ту матасының түсімен үйлесуі керек. Сап өлшемдері ту өлшемдеріне пропорционалды болуы керек. Тұтыр мен саптың ұштығы мата және (немесе) символикасы элементтерінің (шұғылалы күннің, қыранның және өрнек бейнеленген тік жолактың) түсімен үйлесуі керек.

3.2.13 Тапсырушымен келісім бойынша Мемлекеттік ту әрлеудің әр түрлерімен: тудың матасы мен оның символикасы түсімен үйлесетін түрлі (жібек, синтетикалық) материалдардан жасалған шапақтардан дайындалуы мүмкін.

3.2.14 Дайын туларда және ту мен оның символикасы элементтерінің бейнесі түсірілген тоқыма материалдардан жасалған материалдық объектілерде мына ақаулар:

- мата тұтастығының бұзылуы, оның ішінде байқалатындағы жіп түйіні мен кем тоқылған жерлер;
- түсті жілтер;
- өлшемі 0,5 см көп дақтар мен ластанулар;
- бөтен қоспалардың өңдеу;
- 10 см жоғары катты ширатпалар;
- 0,3 см көп жанышылғандар;
- негізі бойынша байқалатындағы жолактар мен аркаужілтер;
- түрлі түстілік;
- суреттің басылмауы;
- тігу, кестелеу, басу және жапсырма ақаулары: суреттің (символиканың) аяғына дейін тігілмеген элементтері, түйіндер мен ілмектердің, тігілмеген немесе дұрыс емес тігілген символика элементтері рұқсат етілмейді.

3.2.15 Мемлекеттік Тудың, шұғылалы күннің, қыранның және ұлттық өрнек бейнеленген тік жолактың сұлбалық бейнесі мен өлшемдері, олардың матада орналасуы А – В қосымшаларына, ұштық - Г қосымшасына сәйкес болуы керек.

3.2.16 Ту өлшемі тапсырыс берушімен (тұтынушымен) келісім бойынша белгіленеді. Ені мен ұзындығы бойынша ту өлшемдерінің ауытқулары $\pm 2\%$ артық емес; шұғылалы күннің, қыранның және ұлттық өрнек бейнеленген тік жолактың өлшемдерінен $\pm 5\%$ болуға тиіс. Мемлекеттік Ту символикасының өлшемдерін азайту және көбейту мүмкіндігін қамтамасыз ететін дизайнерлік тепе-тендік коэффициенттері, оның өлшемдеріне байланысты А және Б қосымшаларында (A.2 және Б.1 суреттер) ескерілген.

3.2.17 Халықаралық саммиттерді, кездесулерді, форумдарды, семинарларды, халықаралық жарыстарды жүргізу кезінде және туды шығарудың жеке жағдайларында:

- тудың сабына 3.2.12.2 ескерілмеген, сап пен тудың пішініне және өлшеміне пропорционалды басқа пішінді және өлшемді ұштықты пайдалануға (сұнгітәрізді,

шартерізді, сопақ);

- тудын материалымен салыстырғанда төзімділігі жоғары ақ түсті матадан жасалған қалтасы мен шкаторинасы бар туды дайындауға;
- елшемі 15x25 см үстелге қоятын және 20x30 см – автомобильдерге арналған туларды дайындауға болады.

3.2.18 Мемлекеттік тудың немесе оның символикасының бейнесі тұсірілген материалдық объектілерге қойылатын талаптар

3.2.18.1 Токыма материалдардан жасалған материалдық объектілерде ту матасының және (немесе) оның символикасы элементтерінің түстік гаммасы 3.2.4 сәйкес болуга тиіс.

3.2.18.2 Ту түсті басқа материалдардан жасалған Мемлекеттік тудың немесе оның символикасының элементтері тұсірілген материалдық объектілерді дайындау кезінде Мемлекеттік нышан жөніндігі республикалық комиссиямен бекітілген Казакстан Республикасының Мемлекеттік нышандар түсінін үлгілер каталогына сәйкес болуга тиіс.

Мемлекеттік тудың Тұс каталогын немесе оның символикасының элементтерін қолданысқа енгізгенге дейін материалдық объектілерде [4] Тұс атласына: ту матасының көгілдір түсі- № 3125 С және № 3125 U; шұғылалы күн, қыран және ұлттық өрнек бейнеленген тік жолак – № 810 С және № 810 U сәйкес болуы керек.

Материалдық объектілерде Мемлекеттік туды ұштығымен немесе онсыз сапта, тұғырда желбіреген мата түрінде бейнелеуғе болады. Тудың және оның символикасының элементтерінің өлшемдері композициялық шешімге сәйкес болуга тиіс.

Мемлекеттік тудың немесе оның символикасы элементтерінің бейнесі тұсірілген материалдық объектілерді өндіру кезінде кез келген технологиялар қолданылуы мүмкін. Сонымен мыналар: символика элементтері бейнесінің анықтылығы, мата мен символика белгіленген түстер гаммасы, өлшемдерінің пропорционалдығы және композициялық шешімге сәйкестігі қамтамасыз етілуі керек.

3.2.19 Рецептураларды тандау кезінде тудың матасы мен символикасы элементтерінің түсін қайталау үшін CMYK халықаралық түстер каталогы пайдаланылуы мүмкін.

3.2.20 Мемлекеттік тудың немесе оның символикасы элементтерінің бейнесі тұсірілген материалдық объектілерде:

- бұлдыр бейне;
- соралар, дақтар;
- композициялық шешімде символика түсінің бұзылуы рұқсат етілмейді.

3.2.21 Материалдық объектілерде Мемлекеттік тудың ақ-кара бейнесі А қосымшасына сәйкес болуга тиіс.

3.3 Шикізатқа және материалдарға қойылатын талаптар

3.3.1 Мемлекеттік туды мақта, зығыр, жібек, аралас және жүн маталардан, сондай-ақ химиялық талшықтар (жіппер) қолданылған маталардан дайындалады.

Сап, тұғыр мен ұштық металдан, ағаштан немесе пластиктен дайындалады.

3.3.2 Туды тігуге арналған жіп ГОСТ 6309 және ГОСТ 22665 және басқа нормативтік күжаттар талаптарына сәйкес болуы керек.

3.3.3 Мемлекеттік туды, сондай-ақ тудың немесе оның символикасының бейнесі тұсірілген материалдық объектілерді дайындау кезінде қолданылатын маталар мен бояғыштар 3.2.5 сәйкес дайын ту бояуының тұрактылығын қамтамасыз етуі керек.

3.3.4 Мемлекеттік тудың немесе оның символикасы элементтерінің бейнесі тұсірілген материалдық объектілерді өндіру үшін осы стандарттың талаптары сақталуын қамтамасыз

етегін кез келген материалдар қолданылуы мүмкін.

Полиграфиялық өнеркәсіпте әшекейлі, түсті және макулатура қағазын пайдалануға болмайды.

3.4 Таңбалау

3.4.1 Ту бұрышының біріне:

- дайындаушы-кәсіпорының атауы мен мекенжайы;
- дайындаушының тауар белгісі (болса);
- бүйім атауы;
- бүйім өлшемі;
- дайындалған күні;
- осы стандарттың белгісі көрсетіліп, тауар құлакшасы жapsырылады.

3.4.2 Туды таңбалау мемлекеттік және орыс тілдерінде жүргізіледі.

3.4.3 Мемлекеттік тулармен ГОСТ 16958 бойынша бүйімдарды күту бойынша нышандар мен қолдану жөніндегі ұсыныстары бар жаднамалар қоса жіберіледі.

3.4.4 Әр будаға, бумага немесе қорапқа 3.4.1 сәйкес деректемелерді, сондай-ақ кораптағы, бумалардағы немесе будалардағы тулардың санын және бұын-түшінің нөмірін көрсетіп, кез келген материалдардан жасалған қаптама құлакшасын немесе заттаңбаны жабыстырады.

3.4.5 Құлакшаның өлшемдері таңбалау мәтінінің анық оқылуын қамтамасыз ететіндей таңдалады.

Құлакша (заттаңба) қолдан толтыруды қоспағанда, деректемелердің бұзылуын және жуылыш кетуін шеттеп шығаратын типографиялық немесе басқа тәсілмен толтырылады. Жеке деректемелерді мөр басып түсіруге болады.

3.4.6 Тасымалдау таңбалау -ГОСТ 7000 бойынша.

3.4.7 Мемлекеттік тудың немесе оның символикасы элементтерінің бейнесі түсірілген материалдық объектілерді таңбалау дайындаушы-кәсіпорының атауын немесе оның тауар белгісін міндетті түрде көрсетіп, материалдық объектілердің нақты түрлерінің нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жүргізіледі.

3.5 Бұын-тую

3.5.1 Мемлекеттік ту жеке қаптамада дара бүйімдармен немесе топтық қаптамада (будалар, бумалар, қораптар және басқалар) бірнеше данадан өткізіледі. Қаптамадагы тулардың саны тапсырыс берушімен (болса) келісім бойынша. Топтық қаптама болған жағдайда, жеке қаптаманың қажеттілігі дайындаушымен немесе тапсырыс берушімен (болса) анықталады.

3.5.2 Алғашкы және топтық қаптама тасымалдау және сактау кезінде бұын-туйілген өнімнің тауарлық түрі мен сапасы сақталуын қамтамасыз етуі керек.

3.5.3 Топтық қаптамаға туларды бұын-тую кезінде ол қосымша шикізаттың, материалдардың немесе өндіріс қалдықтарының кез келген түрінен жасалған ызбамен, таспамен, жіппен байлануы мүмкін.

3.5.4 Тасымалдауға арналған туларды бұын-тую - ГОСТ 7000 бойынша.

3.5.5 Мемлекеттік тудың немесе оның символикасының бейнесі түсірілген материалдық объектілерді бұын-тую материалдық объектілердің нақты түрінің нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жүргізіледі.

4 Қабылдау ережелері

4.1 Дайын туларды қабылдау ГОСТ 20566 бойынша.

4.2 Мемлекеттік тудың немесе оның символикасының бейнесі түсірілген материалдық объектілерді қабылдау материалдық объектілердің нақты түрінің нормативтік күжаттар талаптарына сәйкес жүргізіледі.

5 Бакылау әдістері

5.1 Сынамаларды іріктеу ГОСТ 20566 бойынша. Тулар жауын-шашын жағдайларында ГОСТ 10681 бойынша сыналуы керек. Оларды сынар алдында сол жағдайларда ашылған түрінде 24 сағаттан кем емес ұстайды.

5.2 Тудың немесе оның символикасының сзықтық өлшемдерін анықтау - ГОСТ 3811 бойынша осы стандарттың қосымшаларында көрсетілген өлшемдерді бакылауды қамтамасыз ететін өлшеу құралдарын колданып жүргізіледі. Тудың ұзындығын өлшеу сол жағынан жүргізіледі.

5.3 Ту бояуының тұрактылығын анықтау:

- сынау әдістеріне қойылатын жалпы талаптар - ГОСТ 9733.0 бойынша;
- теніз сұнының әсеріне – ГОСТ ИСО 105-E02 бойынша;
- жарыққа – ГОСТ 9733.1 бойынша;
- ая-райы әсеріне – ГОСТ 9733.2 бойынша;
- жасанды жарықтандыру жағдайларында жарыққа – ГОСТ 9733.3 бойынша;
- жууга – ГОСТ 9733.4 бойынша;
- органикалық еріткіштерге – ГОСТ 9733.13 бойынша;
- үйкелуге – ГОСТ 9733.27 бойынша;
- химиялық тазалау әсеріне – ГОСТ ИСО 105-D01 бойынша.

5.4 Жыртылуға төзімділігін анықтау – ГОСТ 3813 бойынша.

Тудың немесе оның символикасы элементтерінің бейнесі түсірілген материалдық объектілердегі бояудың тұрактылығын анықтау материалдық объектілердің тиісті түрлері үшін белгіленген тәртіпте қабылданған әдістерге сәйкес жүзеге асырылады.

5.5 Жазықтығы бойынша үйкелуге тұрактылығын анықтау – ГОСТ 18976 бойынша.

5.6 Материалдық объектілерде тудың және оның символикасы элементтерінің сыртқы түрін анықтау кезben шолып бакылаумен жүзеге асырылады.

5.7 Бояу көмегімен басу әдісімен ту матасына түсірілген символика элементтерін бекіту сапасы мен төзімділігін анықтау ту символикасының (суретінің) ортасында ту матасын бес мәрте бүктеу әдісімен жүргізіледі. Сонымен, суретте жарылудан болатын жарықтар мен жолақтар болмауы керек.

6 Тасымалдау және сақтау

6.1 Мемлекеттік туды тасымалдау және сақтау – ГОСТ 7000 бойынша.

6.2 Мемлекеттік тудың немесе оның символикасының бейнесі түсірілген материалдық объектілерді тасымалдау және сақтау олардың немесе олардың қантамасының нормативтік күжаттары талаптарына сәйкес жүргізіледі.

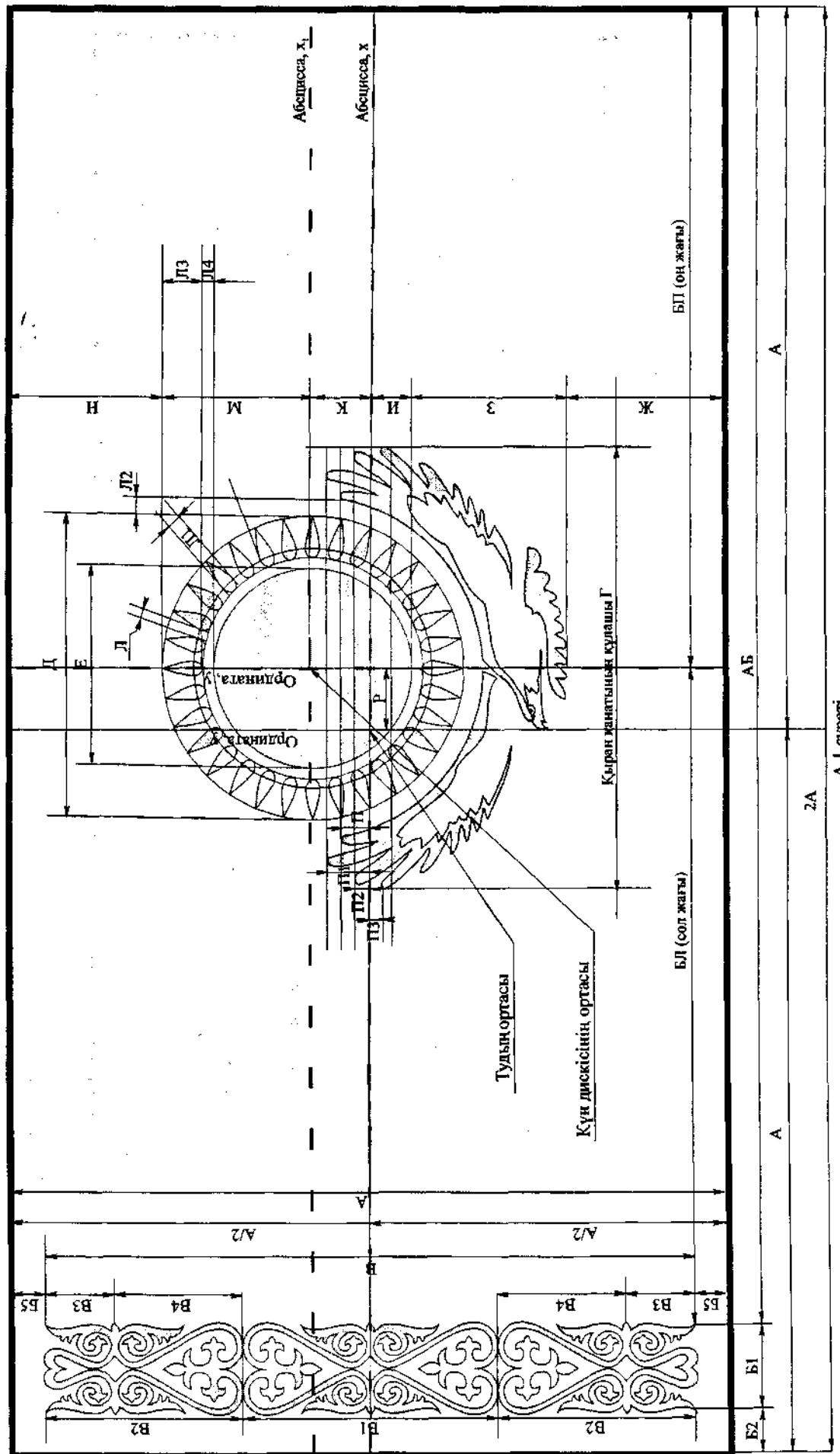
7 Дайындаушы кепілдіктері

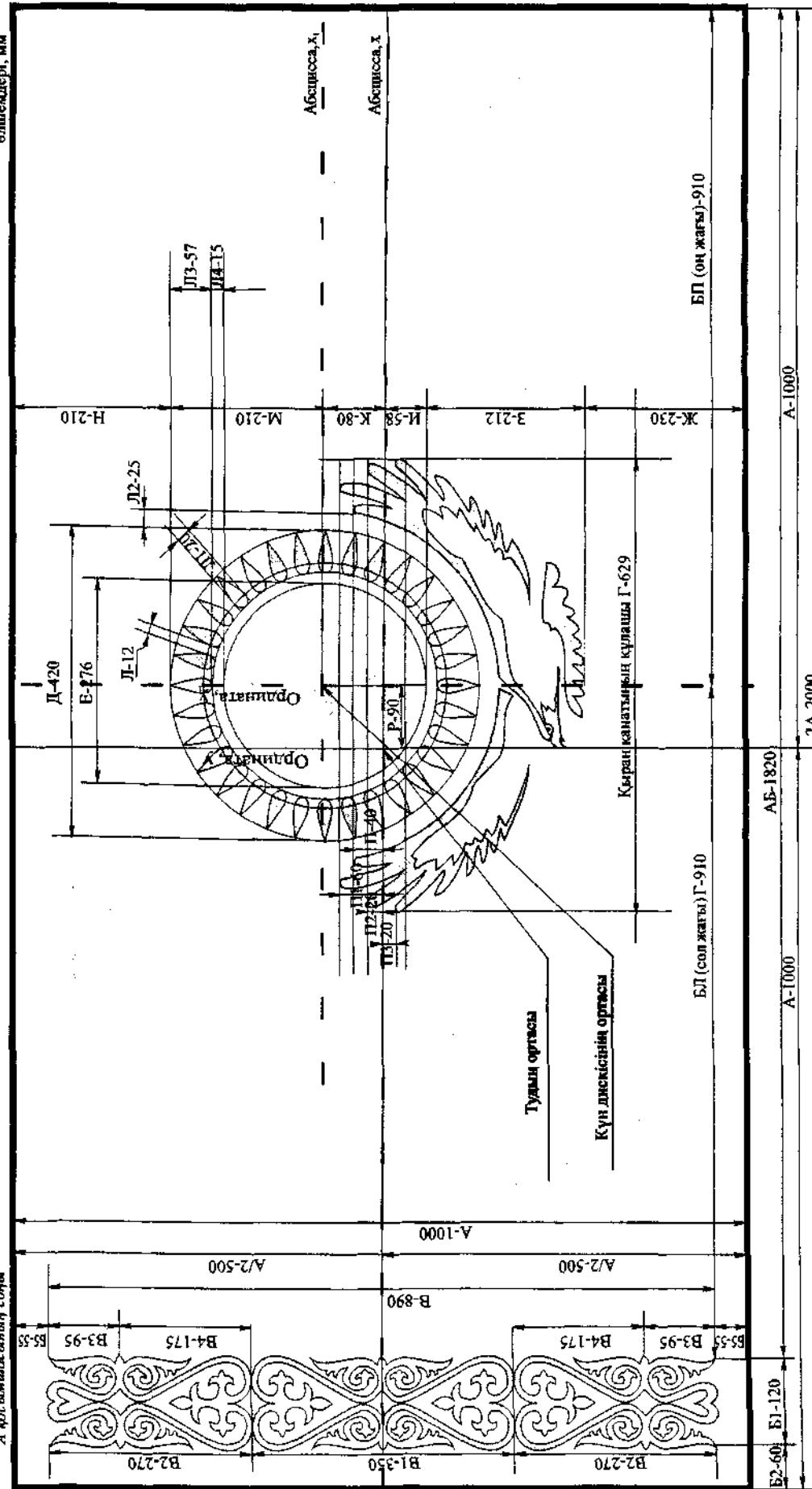
7.1 Дайындаушы тасымалдау және сақтау шарттары сакталған жағдайда Мемлекеттік

тудын, сондай-ак тудың немесе оның символикасы элементтерінің бейнесі түсірілген материалдық объектілердің сапасы осы стандарт талаптарына сәйкестігіне кепілдік береді.

7.2 Мемлекеттік туды ауыстыру мерзімі [3] сәйкес болуы керек.

**Ақыншының
(міндетті)
Казакстан Республикасының Мемлекеттік Тұра
затеместердің сұйбылдық белгісі мен әрінік белгілері**

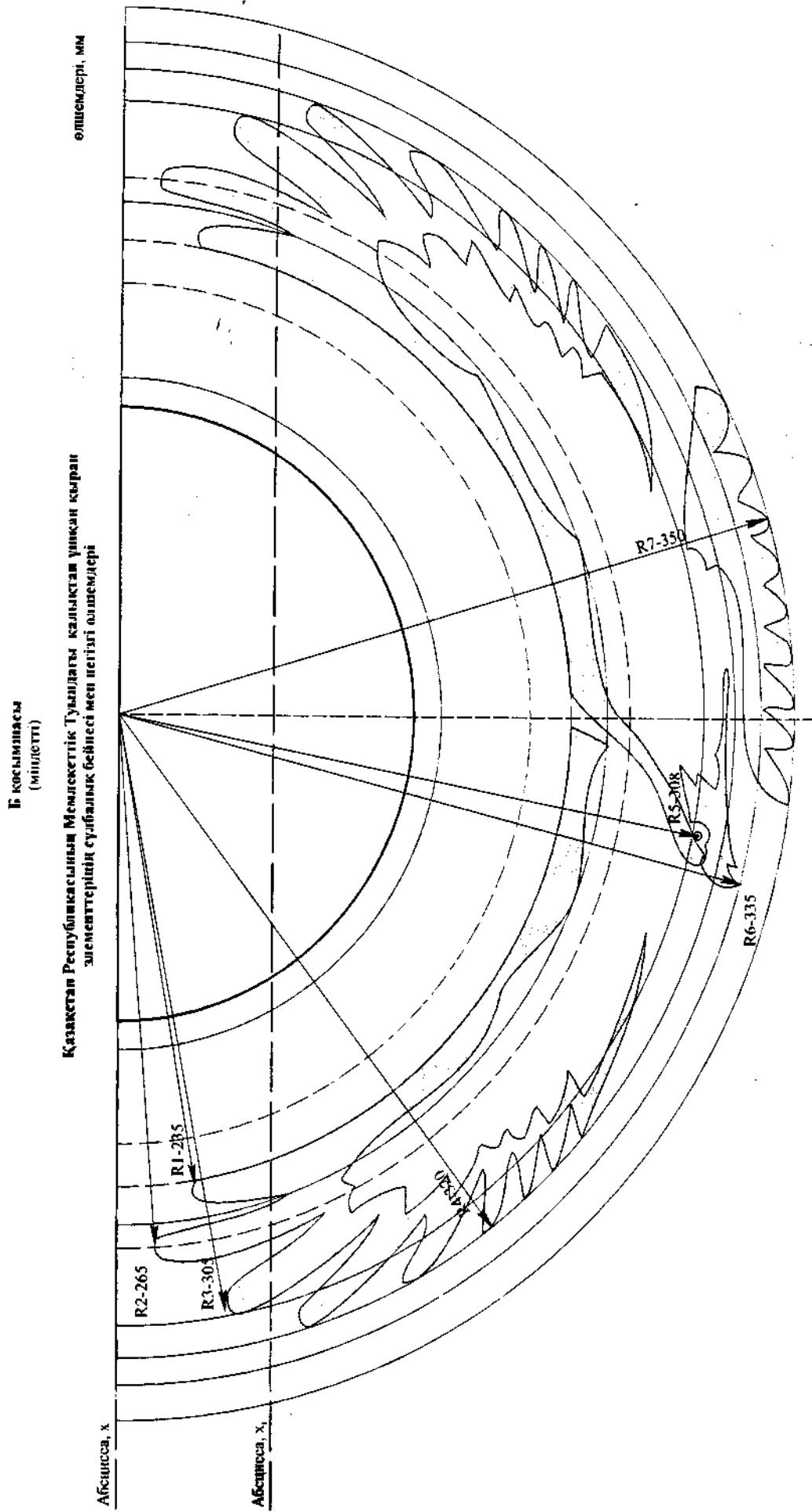

A.2 суреті

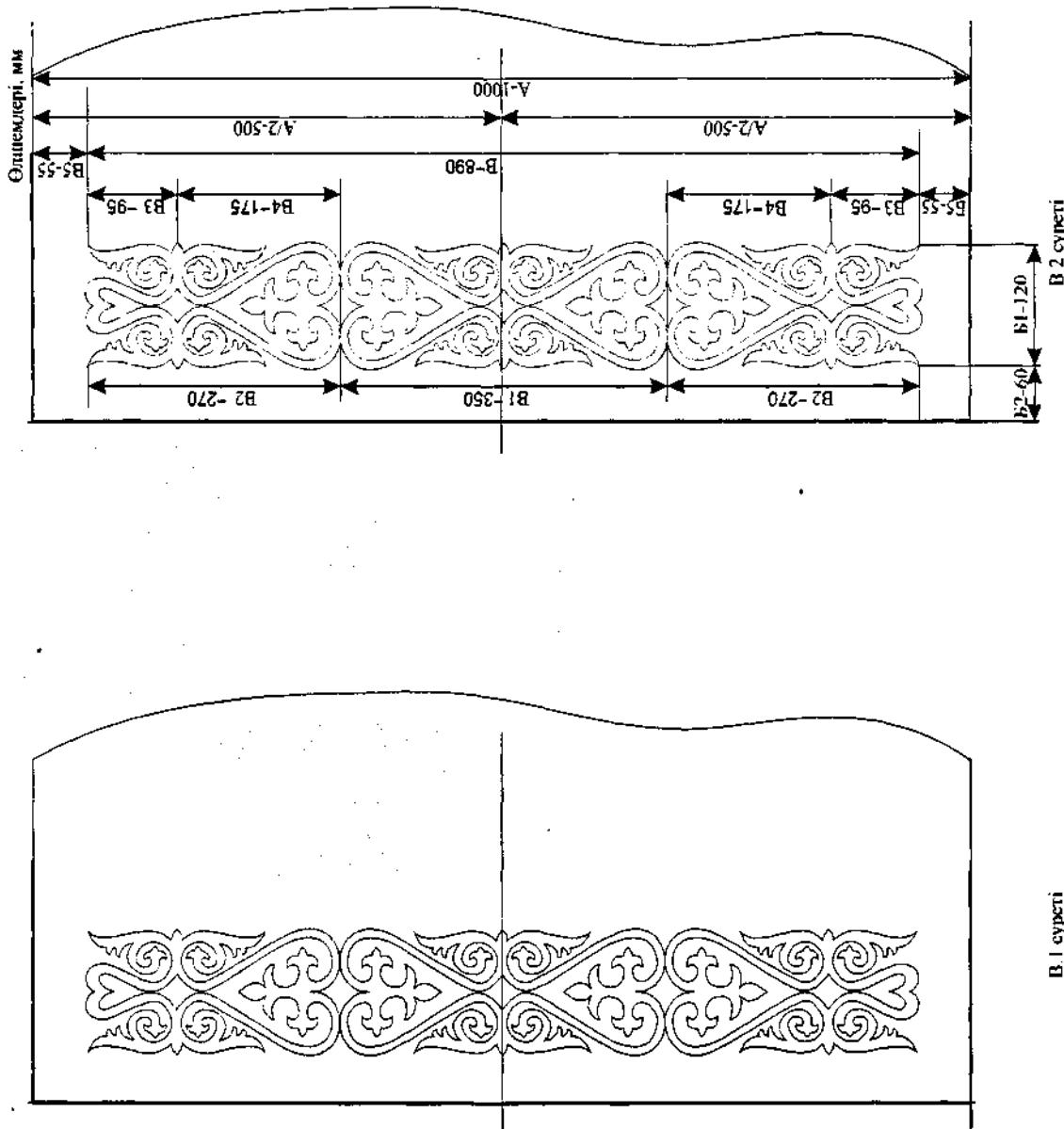
Казақстан Республикасының Мемлекеттік Тұрақ элементтерінің ешкандары және дизайнерлік төле-тәндігінің коффиненттері (ДТК)

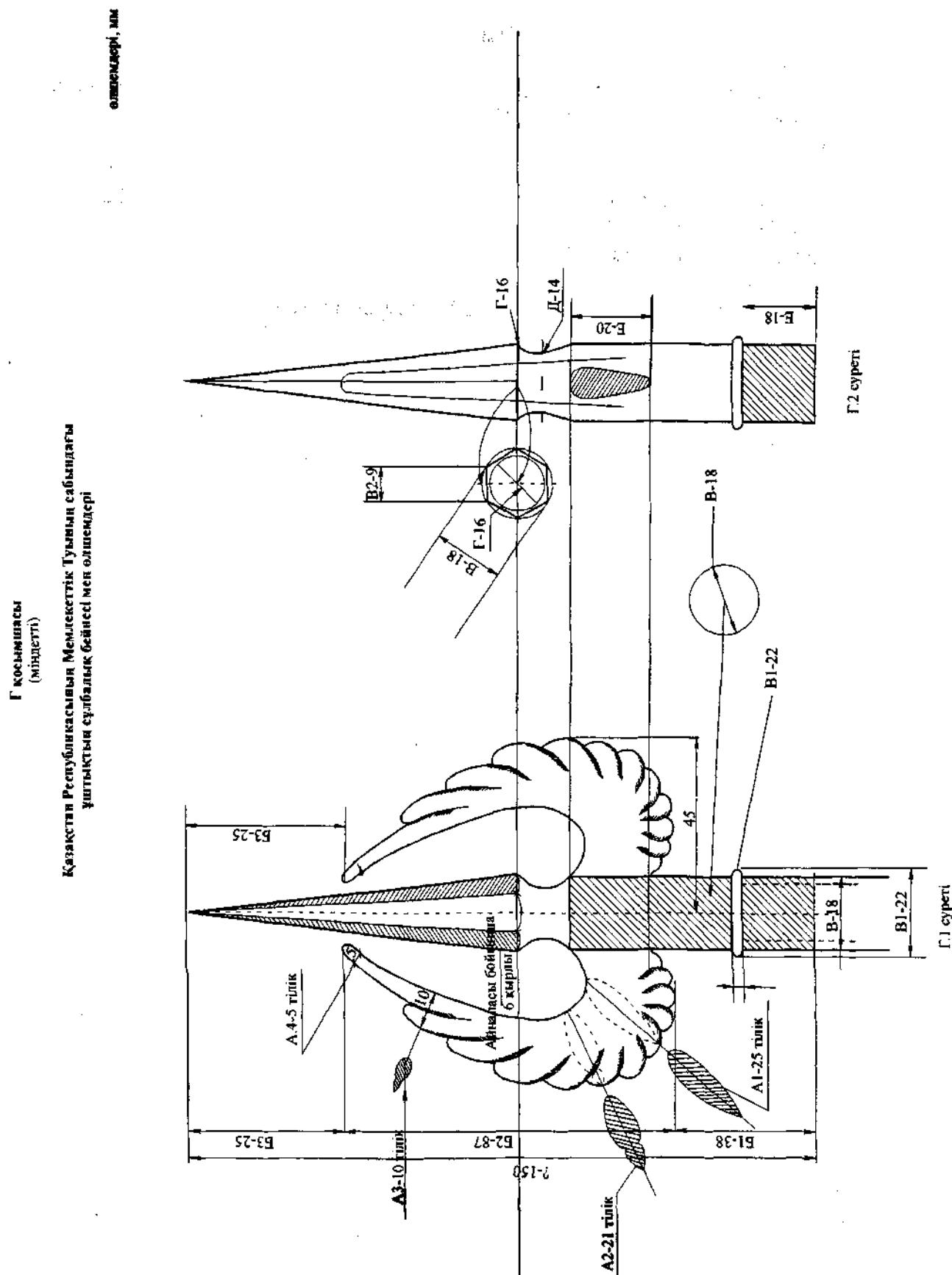
Ешкандары	ДТК	Өткендары	ДТК	Өткендары	ДТК	Өткендары	ДТК	Өткендары	ДТК	Өткендары	ДТК	
2A	2000	0,5	Б1	910	1,098	В1	350	2,837	В5	55	18,082	Ж
AB	1820	0,549	Б1	120	8,234	В2	270	3,703	Г	629	1,590	3
A	1000	1,0	Б2	60	16,667	В3	95	10,526	Д	420	2,188	И
Б1	910	1,098	В	890	1,124	В4	175	5,714	Е	276	1,623	К
												80
												25
												12,500
												40
												25,000
												P
												90
												11,11

* Дизайнерлік төле-тәндігінің коффиненттері (ДТК) ту енінкі (A=1000 мм) оның элементтерінің ешкандарынан калынасы ретінде, елшемі 1:2 м Қазақстан Республикасы Мемлекеттік Тұрының эталондық үйілердің ешкандарынан пегнитке есепталған

Казахстан Республикасының Мемлекеттік Тұтынды Улттық Ерекшелік Судбалық бейнесі мен ашындары
В көстәншасы
(міндетті)

**Қосымша
(анықтамалық)**

Библиография

- [1] «Қазақстан Республикасының мемлекеттік нышандары туралы» 4.06.2007 ж. № 258- III КРЗ Қазақстан Республикасының Конституциялық Заны
- [2] «Лицензиялау туралы» 11.01.2007 ж. № 214 - III КРЗ Қазақстан Республикасының Заны
- [3] PANTONE Textile system Халықаралық Түстер атласы түстер атласы
- [4] Жалтырақ қағазға арналған PANTONE PANTONE Formula Guide solid coated Түстер атласы
Түстер атласы
Күнгірт қағазға арналған PANTONE PANTONE Formula Guide solid Түстер атласы

ӘОЖ 688.781.2:006.354

МСЖ 59.080.30

ЭКТОЖ 17.40.2

Түйінді сөздер: Мемлекеттік ту, символика, шұғылалы күн, қалықтал ұшқан қыран, ұлттық өрнек түсірілген жолақ, желбіреген мата, жалпы техникалық шарттар, мемлекеттік тудың немесе оның символикасының бейнесі түсірілген материалдық объектілер.

Ескертулер үшін

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ФЛАГ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Общие технические условия

СТ РК 988-2007

Издание официальное

**Комитет по техническому регулированию и метрологии
Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан
(Госстандарт)**

Астана

РГП "КазИнСт" Павлодарский филиал
ПРОВЕРЕН
«13» мая 2008 г.
ФИО Кусашев О.С. Көзбек

Предисловие

1 РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН республиканским государственным предприятием «Казахстанский институт стандартизации и сертификации» (РГП «КазИнСт»), Автором Государственного Флага Республики Казахстан, Ассоциацией предприятий легкой промышленности Республики Казахстан, ЗАО «Академия Моды «СЫМБАТ», Республиканским полиграфическим издательским комплексом «ДӘҮІР», Издательство «БАБАЛАЛАР ӘДЕБИЕТИ», АО «Алматыгороформление», ИП «Абузяров»

2 ПРИНЯТ И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ приказом председателя Комитета по техническому регулированию и метрологии Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан от 19.10.2007 г. № 578

**3 СРОК ПЕРВОИ ПРОВЕРКИ
ПЕРИОДICНОСТЬ ПРОВЕРКИ**

**2012 год
5 лет**

4 В настоящем стандарте реализованы нормы

Конституционного закона Республики Казахстан «О государственных символах Республики Казахстан» от 4.06.2007 г. № 258- III ЗРК,

Закона Республики Казахстан «О лицензировании» от 11.01.2007 г. № 214 - III ЗРК,

Закона Республики Казахстан «О техническом регулировании» от 09.11.2004 г № 603-II ЗРК

5 ВВЕДЕН ВЗАМЕН СТ РК 988-96 «Государственный флаг Республики Казахстан. Технические условия».

Информация об изменениях к настоящему стандарту публикуется в ежегодно издаваемом информационном указателе «Нормативные документы по стандартизации», а текст изменений и поправок - в ежемесячно издаваемых информационных указателях «Нормативные документы по стандартизации». В случае пересмотра (изменения, замены) или отмены настоящего стандарта соответствующая информация будет опубликована в ежемесячно издаваемом информационном указателе «Нормативные документы по стандартизации».

Настоящий стандарт не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Комитета по техническому регулированию и метрологии Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан

Содержание

1	Область применения	1
2	Нормативные ссылки	1
3	Общие технические требования	2
	3.2 Основные показатели и характеристики Государственного Флага	3
	3.3 Требования к сырью и материалам	6
	3.4 Маркировка	6
	3.5 Упаковка	7
4	Правила приемки	7
5	Методы контроля	7
6	Транспортирование и хранение	8
7	Гарантии изготовителя	8
	Приложение А (обязательное). Схематическое изображение и буквенные обозначения элементов Государственного Флага Республики Казахстан Основные размеры элементов Государственного Флага Республики Казахстан	9
	Приложение Б (обязательное). Схематическое изображение и основные размеры элементов парящего орла на Государственном Флаге Республики Казахстан	11
	Приложение В (обязательное). Схематическое изображение и размеры национального орнамента Государственного Флага Республики Казахстан	12
	Приложение Г (обязательное). Схематическое изображение и размеры наконечника на древке Государственного Флага Республики Казахстан	13
	Приложение (справочное). Библиография	14

CT PK 988-2007

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ФЛАГ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН****Общие технические условия****Дата введения 2008.04.01.****1 Область применения**

Настоящий стандарт распространяется на:

- Государственный флаг Республики Казахстан (далее – Государственный флаг, флаг) и устанавливает общие технические условия к его изготовлению;
- материальные объекты с изображением Государственного флага или элементов его символики.

Применение Государственного флага, размещение его изображения или элементов его символики на материальных объектах осуществляется в соответствии с [1]. Изготовление Государственного флага и материальных объектов с его изображением или элементов его символики - в соответствии с [2].

Положения стандарта предназначены для юридических и физических лиц, осуществляющих деятельность по лицензированию, изготовлению и применению Государственного Флага и материальных объектов с его изображением или элементов его символики.

Выполнение требований настоящего стандарта обеспечивает защиту интересов национальной безопасности Республики Казахстан.

2 Нормативные ссылки

В настоящем стандарте использованы ссылки на следующие стандарты:

СТ РК 4.3-2002 Система разработки и постановки продукции на производство. Продукция легкой промышленности. Основные положения.

ГОСТ ИСО 105-D01 Материалы текстильные. Определение устойчивости окраски. Часть D01. Метод определения устойчивости окраски к действию химической чистки.

ГОСТ ИСО 105-E02 Материалы текстильные. Определение устойчивости окраски. Часть E02. Метод определения устойчивости окраски к действию морской воды.

ГОСТ 3811 Материалы текстильные. Ткани, нетканые полотна и штучные изделия. Методы определения линейных размеров, линейной и поверхностной плотности.

ГОСТ 3813 Материалы текстильные. Ткани и штучные изделия. Методы определения разрывных характеристик при растяжении.

ГОСТ 6309-93 Нитки швейные хлопчатобумажные и синтетические. Технические условия.

ГОСТ 7000-80 Материалы текстильные. Упаковка, маркировка, транспортирование и хранение. Технические условия.

ГОСТ 9733.0-83 Материалы текстильные. Общие требования к методам испытаний устойчивости окраски к физико-химическим воздействиям.

Издание официальное

ГОСТ 9733.1 Материалы текстильные. Метод испытания устойчивости окраски к свету.

ГОСТ 9733.2 Материалы текстильные. Метод испытания устойчивости окраски к воздействию погоды.

ГОСТ 9733.3 Материалы текстильные. Метод испытания устойчивости окраски к свету в условиях искусственного освещения.

ГОСТ 9733.4 Материалы текстильные. Метод испытания устойчивости окраски к стиркам.

ГОСТ 9733.13 Материалы текстильные. Метод испытания устойчивости окраски к органическим растворителям.

ГОСТ 9733.27 Материалы текстильные. Метод испытания устойчивости окраски к трению.

ГОСТ 10581-91 Изделия швейные. Маркировка, упаковка, транспортирование и хранение.

ГОСТ 10681-75 Материалы текстильные. Климатические условия для кондиционирования и испытания проб и методы их определения.

ГОСТ 12807 Изделия швейные. Классификация стежков, строчек и швов.

ГОСТ 16958-71 Изделия текстильные. Символы по уходу за изделиями.

ГОСТ 18976 Ткани текстильные. Метод определения стойкости к истиранию.

ГОСТ 20566 Ткани и штучные изделия текстильные. Правила приемки и метод отбора проб.

ГОСТ 22665 Нитки швейные из натурального шелка. Технические условия.

ГОСТ 23627 – 89 Изделия текстильно-галантерейные тканые, плетеные, витые, вязаные, метражные и штучные. Нормы устойчивости окраски и методы ее определения.

П р и м е ч а н и е — При пользовании настоящим стандартом целесообразно проверить действие ссылочных стандартов по указателю «Нормативные документы по стандартизации», составленному по состоянию на 1 января текущего года, и по соответствующим информационным указателям, опубликованным в текущем году. Для датированных ссылок применяется данное издание стандарта, для недатированных - последнее издание. Если стандарт отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 Общие технические требования

3.1 Государственный флаг должен изготавливаться в соответствии с требованиями настоящего стандарта, образца-эталона по СТ РК 4.3, технического описания и технологического режима, утвержденных в установленном порядке.

3.1.1 В техническом описании указывают применяемые виды ткани, нормы их устойчивости к истиранию и прочности на разрыв, метод (методы) изготовления флага и обработки срезов, количество стежков, виды и номера ниток, виды отделки (при наличии), способы закрепления концов строчек, условия использования (на открытом воздухе, внутри помещения), группа устойчивости окраски готового флага согласно 3.2.5, рекомендации по использованию в зависимости от климатической зоны.

3.1.2 При изготовлении Государственного флага по заказам заинтересованных лиц с ними согласуются виды применяемых материалов.

3.1.3 Материальные объекты с изображением Государственного флага или элементов его символики должны соответствовать требованиями настоящего стандарта и нормативным документам на конкретный материальный объект, и изготавливаться в соответствии с техническими и технологическими документами

на их изготовление.

3.2 Основные показатели и характеристики Государственного флага

3.2.1 Государственный флаг представляет собой прямоугольное полотнище голубого цвета с изображением в центре солнца с лучами, под которым - парящий орел. У древка – вертикальная полоса с национальным орнаментом.

3.2.2 Соотношение ширины флага к его длине 1:2.

3.2.3 Изображение солнца с лучами, орла и вертикальной полосы с национальным орнаментом должно быть цвета золота. Полотнище Государственного флага – голубого цвета.

3.2.4 Цвета Государственного флага (полотнища и элементов символики) должны соответствовать Атласу цвета [3]: голубой цвет полотнища - № 3125 U, а цвет солнца с лучами, орла и вертикальной полосы с национальным орнаментом – № 102 U.

3.2.5 Государственные флаги, предназначенные для использования на открытом воздухе, должны быть изготовлены из тканей, имеющих повышенные характеристики по прочности на разрыв и устойчивости к истиранию.

Устойчивость окраски флагов должна соответствовать ГОСТ 23627:

- предназначенных для использования на открытом воздухе – нормам группы «особопрочная»;
- предназначенных для использования внутри зданий и помещений - нормам группы «прочная».

Готовые флаги должны быть устойчивы к воздействию света, в том числе в условиях искусственного освещения; погоды, стирки, сухого и мокрого трения; химической чистки (органических растворителей).

3.2.6 Раскрой полотнища Государственного флага по длине должен производиться по основе ткани.

3.2.7 Флаг шириной до 1,5 м изготавливают цельнокроенным.

Флаг шириной более 1,5 м допускается изготавливать из двух-трех полотен, стачанных вдоль флага запошивочным швом или швом замок по ГОСТ 12807. При этом, должны быть соблюдены общий вид, изображение и размещение элементов символики на флаге в соответствии с приложениями А - В.

3.2.8 Воспроизведение изображения солнца с лучами, орла и полосы с национальным орнаментом на флаге производится различными способами: печати, шелкографии, вышивки, аппликации и другими способами, обеспечивающими соответствие требованиям настоящего стандарта.

3.2.9 Используемый вид печати должен обеспечивать глубокую полную окраску полотнища флага, солнца с лучами, орла и вертикальной полосы с национальным орнаментом, без затеков, пятен, пропусков.

Рисунок должен быть четким, пластичным, не давать трещин при изгибе. Слой печатной краски должен быть прочным (без отлива) и равномерно нанесенным по всей площади рисунка.

При изготовлении флага с использованием вышивки, солнце с лучами, орел и вертикальная полоса с национальным орнаментом могут выполняться золотой металлизированной нитью или другими материалами, обеспечивающими установленную цветовую гамму флага.

Флаг с вышивкой изготавливается из двух полотнищ с двухсторонней вышивкой.

3.2.10 Края полотнища флага должны быть выполнены швом вподгибку с закрытым срезом по ГОСТ 12807, шириной 0,3-1,0 см.

Строчка должна быть прочной, ровной. Концы строчки должны быть закреплены двойной обратной строчкой на длине не менее 1,0 см. Частота стежков должна быть не менее 15-20 на 5 см строчки.

Допускается:

- не обрабатывать край полотнища флага при наличии фабричной качественной заработанной кромки;
- края флагов малых размеров обрабатывать оверлокным швом, а из синтетических нитей - оплавлением при использовании флагов внутри зданий и помещений.

Обработанные края флага должны быть ровными, без разрывов и видимых дефектов.

3.2.11 Пошив флага должен производиться швейными нитками в тона цвета полотнища и символики флага, идентичными им по составу сырья, а также армированными или прозрачными из капроновой мононити.

Нитки для пошива флага должны иметь одинаковую с тканью усадку после мокрой обработки и прочность на разрыв.

3.2.12 Флаги изготавливают с двумя видами крепления:

- на древко с помощью кармана;
- с помощью шкаторины.

3.2.12.1 Карман и шкаторину застрачивают с левой стороны полотнища флага швом с закрытым срезом. Ширина кармана не должна превышать 10 см, ширина шкаторины - не более 3 см. Ширина подгиба срезов кармана или шкаторины - 2 см.

Ширина кармана и шкаторины не входят в размер Государственного флага. Карман и шкаторина изготавливаются из ткани, идентичной полотнищу флага по прочности на разрыв, истиранию и цвету.

По требованию заказчика (потребителя) флаг со шкаториной комплектуют фалом из синтетических нитей. Длину фала согласовывают с заказчиком (потребителем). Концы фала должны быть оплавлены.

3.2.12.2 На древко флага закрепляется наконечник, размеры и форма которого должны соответствовать приложению В.

Древко должно иметь гладкую поверхность и не иметь дефектов. Цвет древка должен гармонировать с цветом полотнища флага. Размеры древка должны быть пропорциональны размерам флага. Флагшток и наконечник на древко должны гармонировать с цветом полотнища и (или) элементов символики флага (солнца с лучами, орла и вертикальной полосы с орнаментом).

3.2.13 По согласованию с заказчиком Государственный флаг может быть изготовлен с различными видами отделки: с кистями, бахромой из различных материалов (шелковых, синтетических...), которые должны гармонировать и сочетаться с тоном цвета полотнища флага и его символики.

3.2.14 В готовых флагах и материальных объектах из текстильных материалов с изображением флага или элементов его символики не допускаются следующие пороки:

- нарушение целостности ткани, в т.ч. заметно выраженные подплетины и недосеки;
- цветные нити;
- пятна и загрязнения размером более 0,5 см;
- заработка посторонних примесей;
- сукрутины свыше 10 см;
- забоины более 0,3 см;
- заметно выраженные полосы по основе и утку;
- разнооттеночность;
- непропечатка рисунка;
- дефекты пошивка, вышивки, печати и аппликации: недошитые элементы рисунка

(символики), наличие узлов и петлистости, непришитые или неправильно пришитые элементы символики.

3.2.15 Схематическое изображение и размеры Государственного Флага, солнца с лучами, орла и вертикальной полосы с национальным орнаментом, их расположение на полотнище должны соответствовать приложениям А - В, наконечника - приложению Г.

3.2.16 Размеры флага устанавливаются по согласованию с заказчиком (потребителем). Отклонения от размеров флага по длине и ширине должны быть не более $\pm 2\%$; от размеров солнца с лучами, орла и вертикальной полосы с национальным орнаментом - $\pm 5\%$. Коэффициенты дизайнерского равновесия, обеспечивающие возможность уменьшения или увеличения размеров символов Государственного Флага, в зависимости от его размеров предусмотрены в Приложениях А и Б (рисунки А.2 и Б.1).

3.2.17 Допускается при проведении международных саммитов, встреч, форумов, семинаров, международных соревнований и отдельных случаев выноса флага:

- использовать наконечник на древко флага других форм (пикообразной, шарообразной, овальной) и размеров, не предусмотренных в 3.2.12.2, пропорциональных форме и размерам древка и флага;
- изготавливать флаг с карманом и шкаториной из ткани белого цвета повышенной по сравнению с материалом флага прочности;
- изготавливать настольные флаги размером 15x25 см, и автомобильных – 20x30 см.

3.2.18 Требования к материальным объектам с изображением Государственного флага или его символики

3.2.18.1 Цветовая гамма полотнища флага и (или) элементов его символики на материальных объектах из текстильных тканей должна соответствовать 3.2.4.

3.2.18.2 При изготовлении материальных объектов с изображением Государственного флага или элементов его символики из других материалов цвета флага должны соответствовать Каталогу образцов цвета государственных символов Республики Казахстан, утвержденному Республиканской комиссией по государственным символам.

До введения в действие Каталога цвета Государственного флага или элементов его символики на материальных объектах должны соответствовать Атласу цвета [4]: голубой цвет полотнища флага - № 3125 С и № 3125 У соответственно; цвет солнца с лучами, орла и вертикальной полосы с национальным орнаментом – № 810 С и № 810 У соответственно.

Допускается на материальных объектах Государственный флаг изображать в виде реющего полотнища на древке, флагштоке, с наконечником или без них. Размеры флага и элементов его символики должны соответствовать композиционному решению.

При производстве материальных объектов с изображением Государственного флага или элементов его символики могут использоваться любые технологии. При этом должны быть обеспечены: четкость изображения элементов символики, установленная гамма цветов полотнища и символики, пропорциональность размеров и соответствие композиционному решению.

3.2.19 При подборе рецептур по составу красок для воспроизведения цвета полотнища и элементов символики флага может использоваться международный каталог цветов СМУК.

3.2.20 На материальных объектах с изображением Государственного флага или элементов его символики не допускается:

- расплывчатое изображение;
- затеки, пятна;
- искажение цвета символики при композиционном решении.

3.2.21 Черно-белое изображение Государственного флага на материальных

объектах должно соответствовать приложению А.

3.3 Требования к сырью и материалам

3.3.1 Государственный флаг изготавливают из хлопчатобумажных, льняных, шелковых, смешанных и шерстяных тканей, а также тканей с применением химических волокон (нитей).

Древко, флагшток и наконечник изготавливают из металла, дерева или пластика.

3.3.2 Нитки для пошива флага должны соответствовать требованиям ГОСТ 6309 и ГОСТ 22665 и других нормативных документов.

3.3.3 Ткани и красители, применяемые при изготовлении Государственного флага, а также материальных объектов с изображением флага или его символики, должны обеспечивать устойчивость окраски готового флага в соответствии с 3.2.5.

3.3.4 Для производства материальных объектов с изображением Государственного флага или элементов его символики могут применяться любые материалы, обеспечивающие соблюдение требований настоящего стандарта.

В полиграфической промышленности не допускается использование декоративной, цветной и макулатурной бумаги.

3.4 Маркировка

3.4.1 К одному из углов флага прикрепляют товарный ярлык с указанием:

- наименования и адреса предприятия-изготовителя;
- товарного знака изготовителя (при наличии);
- наименования изделия;
- размера изделия;
- даты изготовления;
- обозначения настоящего стандарта.

3.4.2 Маркировка флагов должна производиться на государственном и русском языках.

3.4.3 К Государственному флагу должна прилагаться памятка с символами по уходу за изделиями по ГОСТ 16958 и рекомендациями по применению.

3.4.4 На каждую пачку, пакет или коробку прикрепляют упаковочный ярлык или этикетку из любых материалов, с указанием реквизитов согласно 3.4.1, а также количества флагов в коробке, пакете или пачке и номера упаковщика.

3.4.5 Размеры ярлыка выбираются таким образом, чтобы обеспечить четкое прочтение текста маркировки.

Ярлык (этикетка) заполняется типографским или иным способом, исключающим повреждение и смывание реквизитов, за исключением заполнения от руки. Допускается отдельные реквизиты наносить штампами.

3.4.6 Транспортная маркировка - по ГОСТ 7000.

3.4.7 Маркировка материальных объектов с изображением Государственного флага или элементов его символики производится в соответствии с требованиями нормативных документов на конкретные виды материальных объектов, с обязательным указанием наименования предприятия-изготовителя или его товарного знака.

3.5 Упаковка

3.5.1 Государственные флаги реализуются единичными изделиями в индивидуальной упаковке или по несколько штук в групповой упаковке (пачки, пакеты,

коробки и др.). Количество флагов в упаковке по согласованию с заказчиком (при его наличии). Необходимость индивидуальной упаковки, при наличии групповой определяется изготовителем или заказчиком (при наличии).

3.5.2 Первичная и групповая упаковки должны обеспечивать сохранность товарного вида и качества упакованной продукции при транспортировании и хранении.

3.5.3 При упаковке флагов в групповую упаковку она дополнительно может перевязываться тесьмой, лентой, шпагатом из любых видов сырья, материалов или отходов производства.

3.5.4 Упаковка флагов для транспортирования — по ГОСТ 7000.

3.5.5 Упаковка материальных объектов с изображением Государственного флага или его символики производится в соответствии с требованиями нормативных документов на конкретные виды материальных объектов.

4 Правила приемки

4.1 Приемка готовых флагов по ГОСТ 20566.

4.2 Приемка материальных объектов с изображением Государственного флага или его символики производится в соответствии с требованиями нормативных документов на конкретные виды материальных объектов.

5 Методы контроля

5.1 Отбор проб по ГОСТ 20566. Флаги должны испытывать в атмосферных условиях по ГОСТ 10681. Перед испытанием их выдерживают в этих же условиях в развернутом виде не менее 24 часов.

5.2 Определение линейных размеров флага и его символики - по ГОСТ 3811 с применением средств измерений, обеспечивающих контроль размеров, указанных в приложениях к настоящему стандарту. Измерение длины флага проводится с левой стороны.

5.3 Определение устойчивости окраски флагов:

- общие требования к методам испытаний - по ГОСТ 9733.0;
- к действию морской воды – по ГОСТ ИСО 105-E02;
- к свету – по ГОСТ 9733.1;
- к воздействию погоды – по ГОСТ 9733.2;
- к свету в условиях искусственного освещения – по ГОСТ 9733.3;
- к стиркам – по ГОСТ 9733.4;
- к органическим растворителям – по ГОСТ 9733.13;
- к трению – по ГОСТ 9733.27;
- к действию химической чистки – по ГОСТ ИСО 105-D01.

5.4 Определение прочности на разрыв – по ГОСТ 3813.

Определение устойчивости окраски на материальных объектах с изображением флага или элементов его символики осуществляется в соответствии с методами, принятыми в установленном порядке для соответствующих видов материальных объектов.

5.5 Определение устойчивости к истиранию по плоскости – по ГОСТ 18976.

5.6 Определение внешнего вида флага и элементов его символики на материальных объектах, осуществляется визуальным контролем.

5.7 Определение качества и прочности закрепления элементов символики,

нанесенных на полотнище флага методом печати с помощью красок производят методом пятикратного сгибания полотнища флага в середине символики (рисунка) флага. При этом, рисунок не должен иметь трещин и полос от растрескивания.

6 Транспортирование и хранение

6.1 Транспортирование и хранение Государственных флагов – по ГОСТ 7000.

6.2 Транспортирование и хранение материальных объектов с изображением Государственного флага или его символики производится в соответствии с требованиями нормативных документов на них или их упаковку.

7 Гарантии изготовителя

7.1 Изготовитель гарантирует соответствие качества Государственных флагов, а также материальных объектов с изображением флага или элементов его символики требованиям настоящего стандарта при соблюдении условий транспортирования и хранения.

7.2 Сроки замены Государственного флага должны соответствовать [3].

Приложение А
(обязательное)
Схематическое изображение и буквенные обозначения элементов
Государственного Флага Республики Казахстан

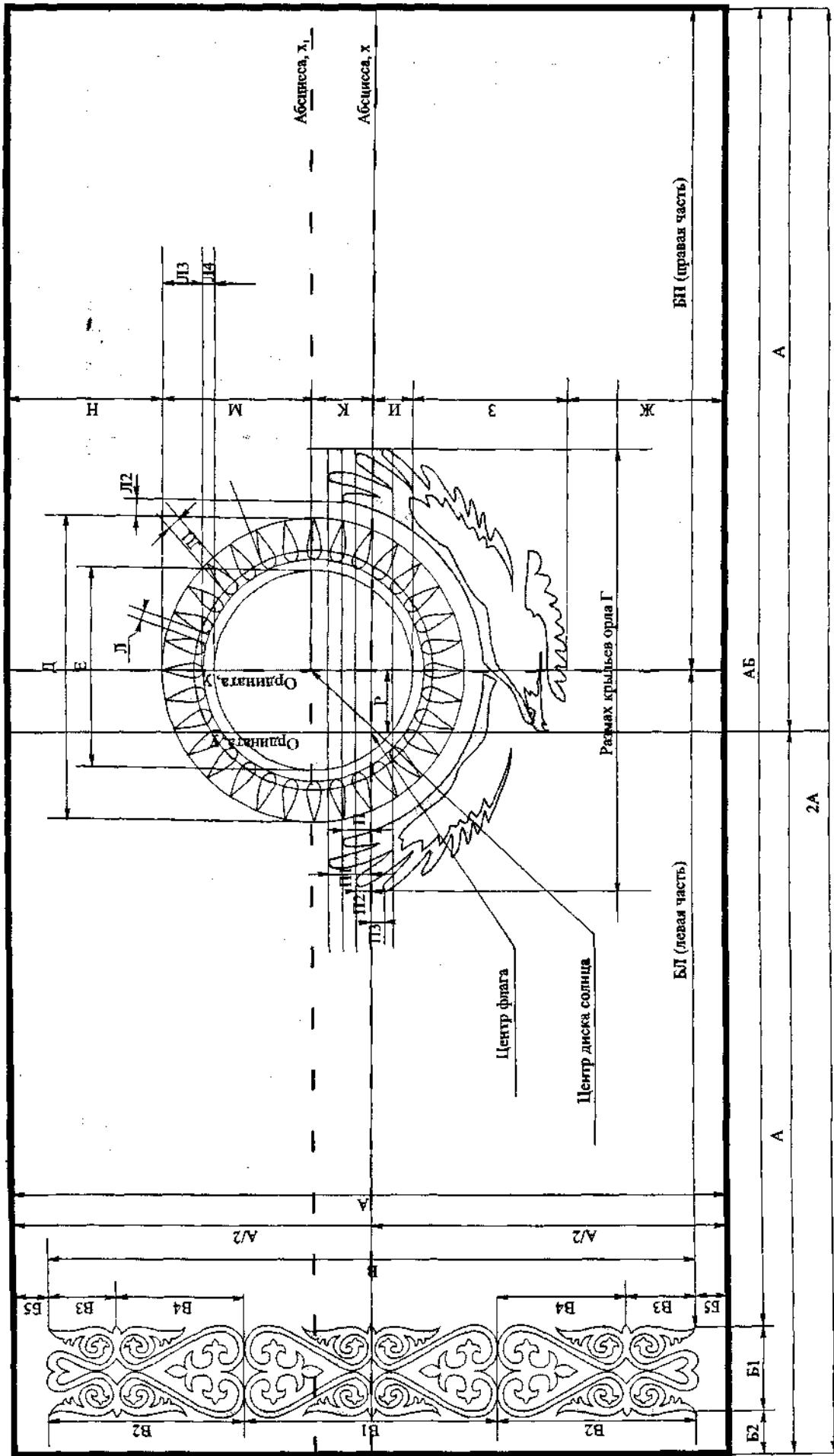

Рисунок А.1

Основные размеры элементов Государственного Флага Республики Казахстан

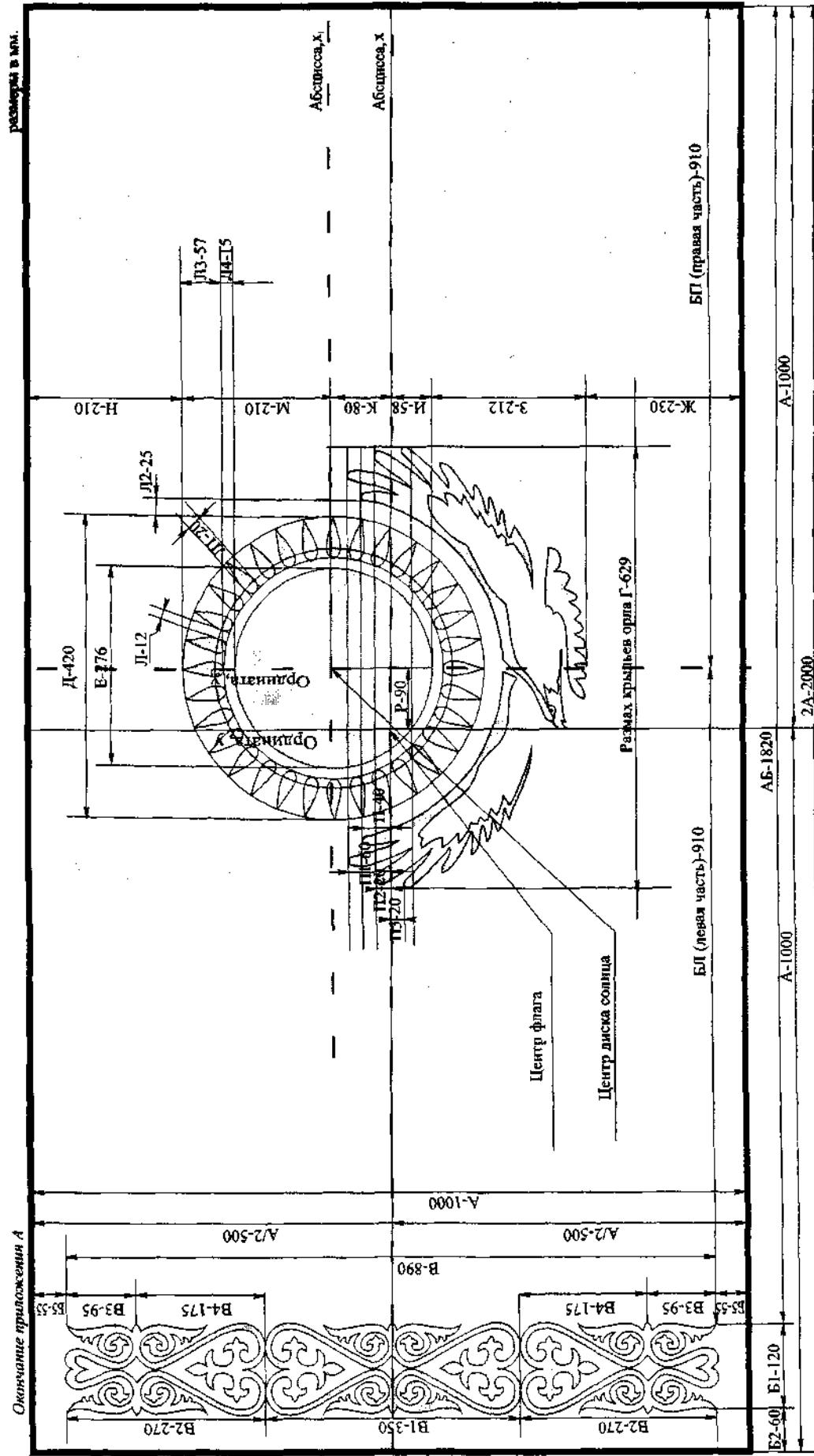

Рисунок А.2
Размеры элементов Государственного Флага Республики Казахстан и коэффициенты для изображения равнинного (КДР**)

Параметр	КДР	Размеры	КДР	Размеры	КДР	Размеры	КДР	Размеры	КДР	Размеры	КДР
2А	2000	0,5	БЛ	910	1,098	Б1	350	2,857	Б5	55	18,082
AB	1820	0,549	Б1	120	8,334	В2	270	3,703	Г	629	1,590
A	1000	1,0	Б2	60	16,667	Б3	95	10,526	Л	420	2,380
БЛ	910	1,098	В	890	1,124	В4	175	5,714	Е	276	3,623

* Коэффициенты для изображения равнинного (КДР) рассчитаны на основе размеров эталонного образца Государственного Флага Республики Казахстан размером 1:2 м, как отношение ширины флага ($A=1000$ мм) к размерам его элементов

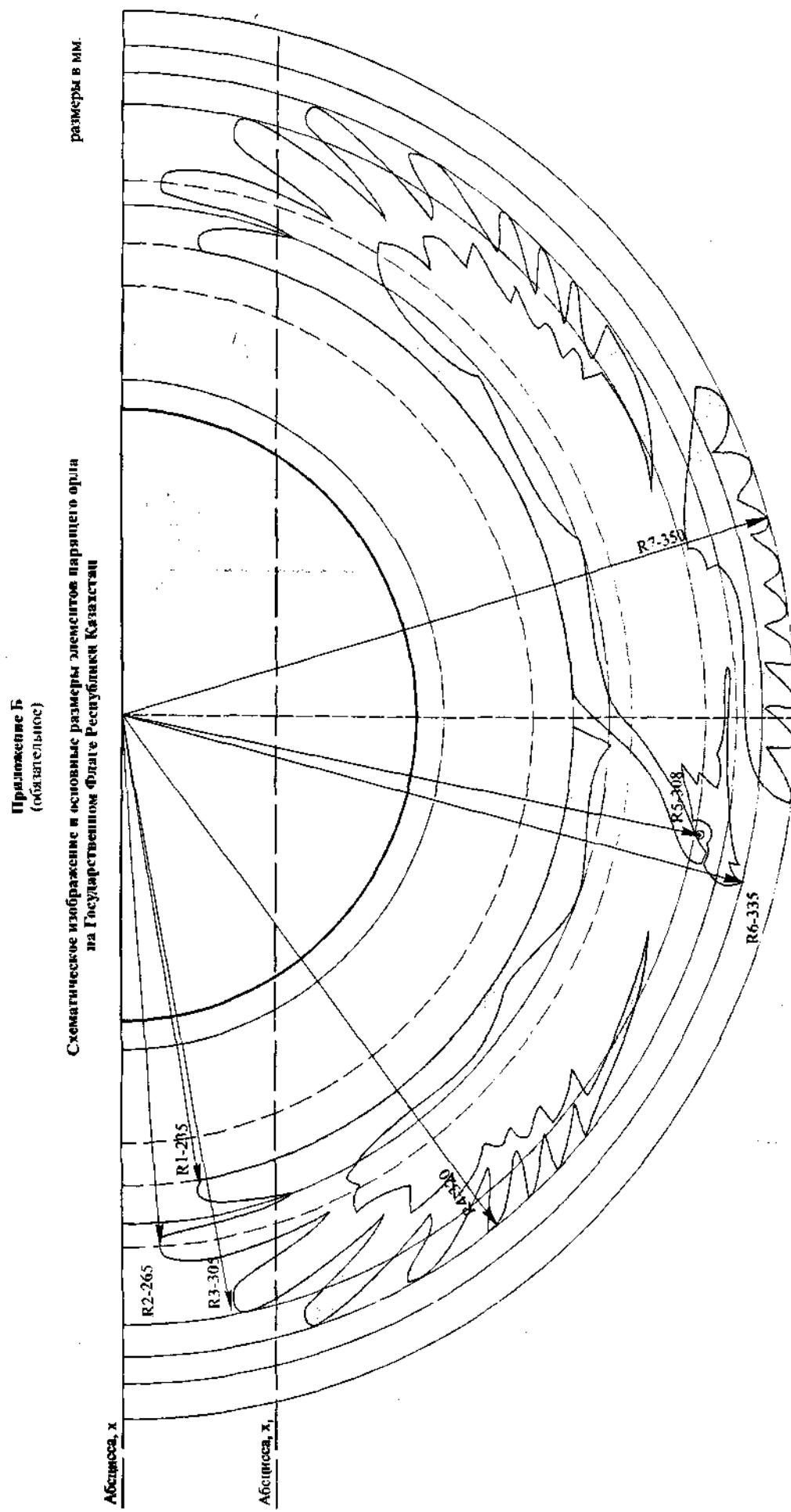

Рисунок Б.1
Коэффициенты линейерского равновесия (КЛР)* и размеры элементов парящего орла

Радиус	КЛР	Размер	КДР										
R1=235	R1=4,255	R2=265	R2=3,774	R3=305	R3=3,279	R4=320	R4=3,125	R5=308	R5=3,247	R6=335	R6=2,985	R7=350	R7=2,857

Коэффициенты линейерского равновесия (КЛР) рассчитаны на основе размеров эмблемы герба Республики Казахстан размером 1,2 м, как отношение ширины флага ($A=1000$ мм) к размерам элементов парящего орла.

Приложение В
(обязательное)

Стандартные изображение и размеры
национального орнамента Государственного флага Республики Казахстан

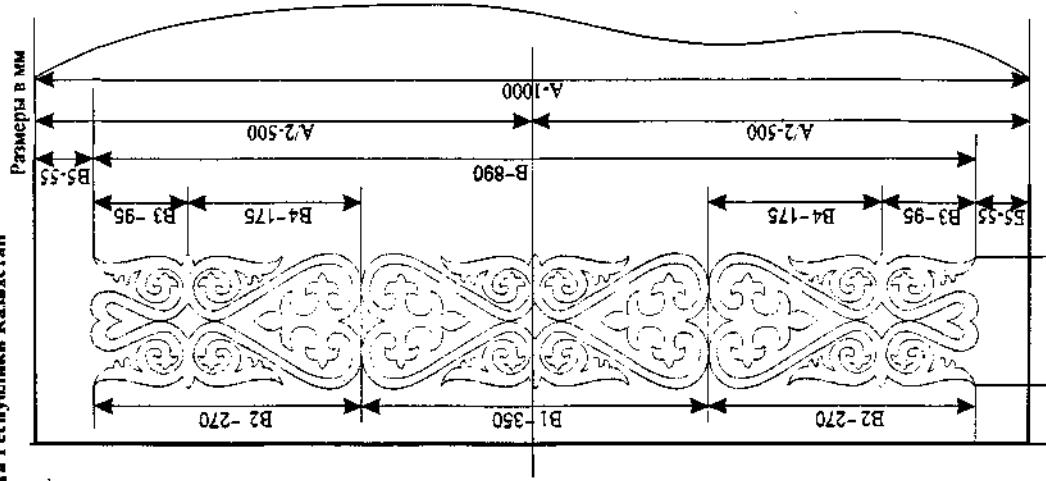

Рисунок В.2

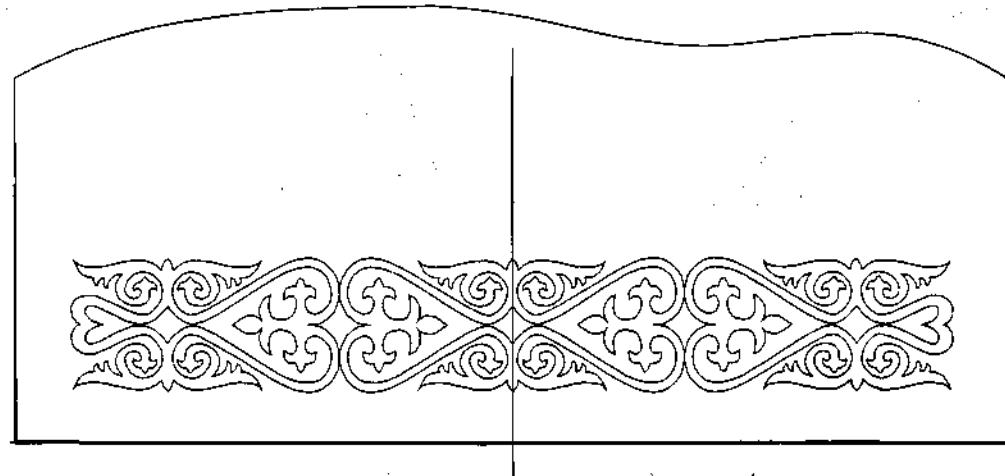

Рисунок В.1

Приложение Г
(обязательное)

Схематическое изображение и размеры эмблемы на древке Государственного Флага Республики Казахстан

Размеры в мм

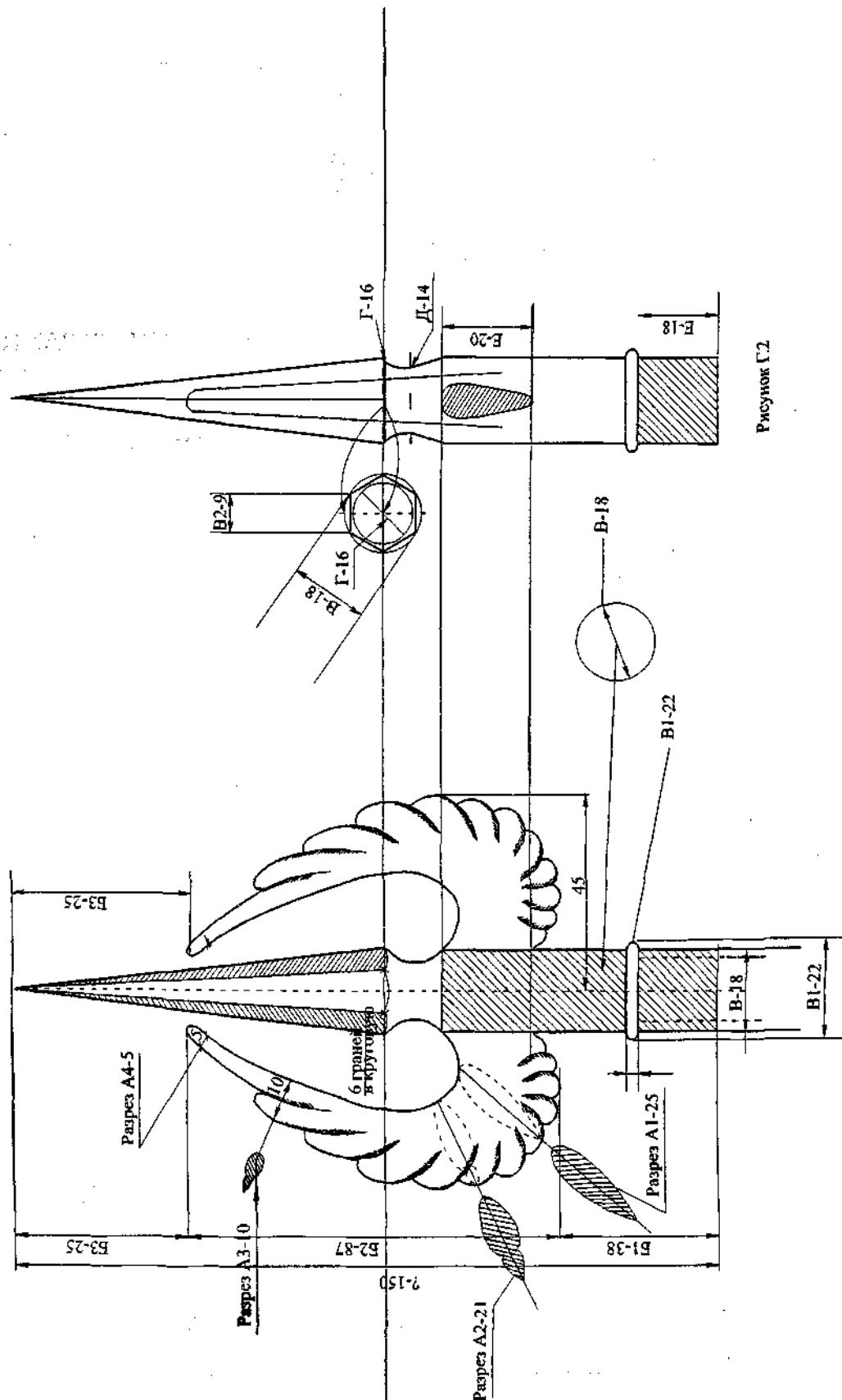

Рисунок Г.2

Рисунок Г.1

**Приложение
(справочное)**

Библиография

[1]	Конституционный закон Республики Казахстан	О государственных символах Республики Казахстан от 4 июня 2007 г. № 258-III ЗРК
[2]	Закон Республики Казахстан	«О лицензировании» от 11.01.2007 г. № 214-III ЗРК
[3]	Атлас цветов	Международный Атлас цветов PANTONE Textile system
[4]	Атлас цветов	Атлас цветов PANTONE PANTONE Formula Guide solid coated для глянцевой бумаги. Атлас цветов PANTONE PANTONE Formula Guide solid coated для матовой бумаги

УДК 688.781.2:006.354

МКС 59.080.30

КПВЭД 17.40.2

Ключевые слова: Государственный Флаг, символика, солнце с лучами, парящий орел, полоса с национальным орнаментом, реющее полотнище, общие технические условия, материальные объекты с изображением государственного флага или его символики.

Для заметок
